

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ 3 ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΟΙΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΘΕΤΗ ΜΑΝΟΥ
ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
ΓΩΓΟΥΣΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

A.M.
19674037

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΔΕΒΕΤΖΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΑΘΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

THESIS

3 ILLUSTRATED POEMS BY MANOS XATZIDAKI

STUDENT NAME AND SURNAME

ΓΩΓΟΥΣΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

REGISTRATION NUMBER

19674037

SUPERVISOR NAME AND SURNAME

ΔΕΒΕΤΖΗ ΙΩΑΝΝΑ

ATHENS OCTOBER 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

ΔΕΒΕΤΖΗ ΙΩΑΝΝΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΔΕΛΦΙΝΟ ΙΩΑΝΝΑ

ΜΑΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Γωγούση Παρασκευή του Παντελή, με αριθμό μητρώου 19674037 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

*Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή

Ο/Η Δηλών/ούσα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1, ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
2, ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
3. ΕΡΕΥΝΑ	
Α. Πληροφορίες για τον συνθέτη	10
Β. Εικονογράφηση εξώφυλλων μουσικών δίσκων του Μάνου Χατζιδάκι	11
Γ. Εικονογράφηση ξένων ποιημάτων	14
Δ. Επιρροές	21
Ε. Τεχνική	25
4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ	28
5. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	49

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή αυτή αφορά τον σχεδιασμό και την εικονογράφηση μελοποιημένων ποιημάτων του μεγάλου Έλληνα Συνθέτη Μανου Χατζιδάκι.

Το βιβλίο περιέχει τρία γνωστά έργα του Έλληνα καλλιτεχνη. Αυτά τα τραγουδια είναι «Ο Κεμαλ», «Ο Κυρ Αντώνης» και «Τα παιδιά κάτω στον κάμπο». Τα έργα του Μάνου Χατζιδάκι έχουν χαρακτήρα διαχρονικό και εκφράζουν τους ανθρώπους καθώς ήταν ο πρώτος που συνέθεσε τη λόγια μουσική με την λαϊκή μουσική παράδοση.

ΛΕΞΕΙΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ

Εικονογράφηση, βιβλίο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εικονογράφηση και ο σχεδιασμός μελοποιημένων ποιημάτων του συνθέτη Μανου Χατζιδάκι αφορά άτομα ηλικίας 10-16.

Ο Μάνος Χατζιδάκης ήταν ένας συνθέτης τον οποίο ακουσα πρώτη φορά στο σχολείο στο μάθημα της μουσικής. Θυμάμαι ποσό πολύ με είχαν μαγέψει οι μελωδίες του. Με αφορμή ένα video στα social media το οποίο είχε μουσική υπόκρουση μια απο τις μελωδίες του συγκεκριμένου καλλιτέχνη και ξυπνώντας τις αναμνήσεις τους σχολείου σκέφτηκα να δημιουργήσω ένα βιβλίο με εικονογραφήσεις κάποιον έργων του.

Γενικά η μουσική κάνει τον άνθρωπο να φαντάζετε εικόνες από την μελωδία και τους στίχους της. Οι εικόνες που δημιουργούνται από ένα τραγούδι διαφέρουν από άνθρωπο σε άνθρωπο. Έτσι και οι μελωδίες του Μανου Χατζιδάκη ταξιδεύουν τους ακροατές και τους κάνει να δημιουργούν διάφορες εικόνες στο μυαλό τους. Έτσι θεώρησα οτι θα ήταν καλή ιδέα αυτό να αποτυπωθεί στο χαρτί. Ακούγοντας τον Κεμαλ, τον κυρ Αντώνη, και τα παιδιά κάτω στον κάμπο ξεκίνησα να σχεδιάζω.

Αποφάσισα να εικονογραφήσω αυτά τα τραγούδια ρεαλιστικά. Οι εικονες μου θέλω να μοιάζουν με πραγματικές. Με αυτό το στυλ θεωρώ ότι ακόμα και τα πιο μικρά παιδιά μπορούν να καταλάβουν πιο εύκολα το νοημα των τραγουδιών και το κάνει να μοιαζει πιο οικειο.

mp risoluto

p

sempre tenuto

This system contains measures 1 through 8. The right hand features a melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a harmonic accompaniment with slurs. Dynamic markings include *mp risoluto* at the beginning and *p* in measure 5. The instruction *sempre tenuto* is placed at the bottom right of the system.

EPEYNA

16

piu f

molto tenuto ed espressivo

This system contains measures 16 through 22. The right hand continues with a melodic line, and the left hand has a more active accompaniment. Dynamic markings include *piu f* in measure 20 and *molto tenuto ed espressivo* in measure 21.

23

p

This system contains measures 23 through 29. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a steady accompaniment. A dynamic marking of *p* is present in measure 28.

30

This system contains measures 30 through 36. The right hand features a melodic line with slurs and accents, and the left hand has a harmonic accompaniment with slurs.

A. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΘΕΤΗ

Ο Μάνος Χατζιδάκις είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες συνθέτες αλλά και η μεγαλύτερη μουσική ιδιοφυΐα της Ελλάδας. Γεννήθηκε στις 23 Οκτωβρίου του 1925 στην Ξάνθη. Απεβίωσε 15 Ιουνίου 1994

Στα χρόνια της κατοχής και της απελευθέρωσης, ο Μάνος Χατζιδάκις εργάζεται. Παράλληλα, ξεκινά ανώτερα θεωρητικά μαθήματα μουσικής με τον Μενέλαο Παλλάντιο, ένας σημαντικός άνθρωπος της ελληνικής εθνικής μουσικής σχολής, και σπουδές Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, τις οποίες ποτέ δεν ολοκλήρωσε.

Γνωρίζεται με καλλιτέχνες και διανοούμενους (Γκάτσος, Σεφέρης, Ελύτης, Τσαρούχης, Σικελιανός) της γενιάς του μεσοπολέμου, οι οποίοι θα παίξουν μεγάλο ρόλο στη διαμόρφωση των προσανατολισμών και της σκέψης του. Ο μεγάλος δάσκαλος και ο καλός του φίλος ήταν ο Νίκος Γκάτσος μέχρι το τέλος της ζωής του.

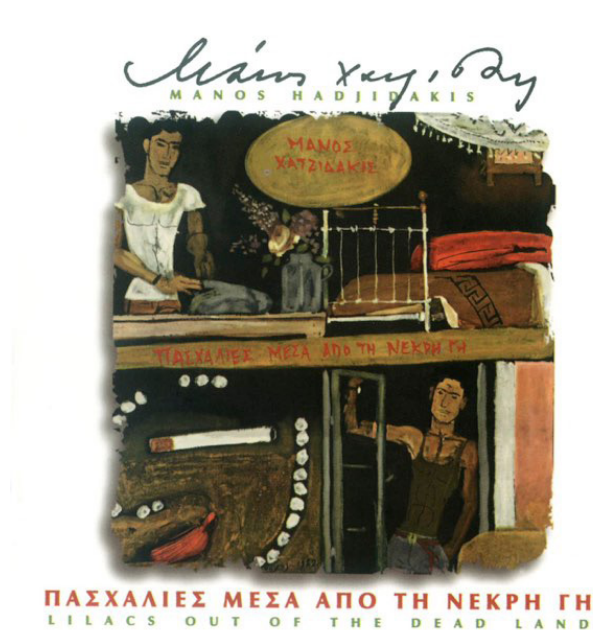
Ο «Τελευταίος Ασπροκόρακας» του Αλέξη Σολωμού στο Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κουν είναι η πρώτη του μουσική εμφάνιση το 1944. Η συνεργασία του με το θέατρο κράτησε 15 χρόνια.

Το 1949 διοργανώνει μια διάλεξη για το ρεμπέτικο τραγούδι με την οποία θα ξεσηκώσει μεγάλη θύελλα αντιδράσεων στη συντηρητική ελληνική κοινωνία.

Το 1959 Μάνος Χατζιδάκις εμφανίζει στο ελληνικό κοινό τον μουσικοσυνθέτη Μίκη Θεοδωράκη, ενορχηστρώνοντας και ηχογραφώντας ο ίδιος το έργο του «Επιτάφιος» με τη τραγουδίστρια Νάνα Μούσχουρη.

Το 1960 παίρνει το βραβείο Όσκαρ για το τραγούδι «Τα παιδιά του Πειραιά» από την ταινία «Ποτέ την Κυριακή». Ήταν ένα από τα δέκα πιο εμπορικά τραγούδια του 20ού αιώνα.

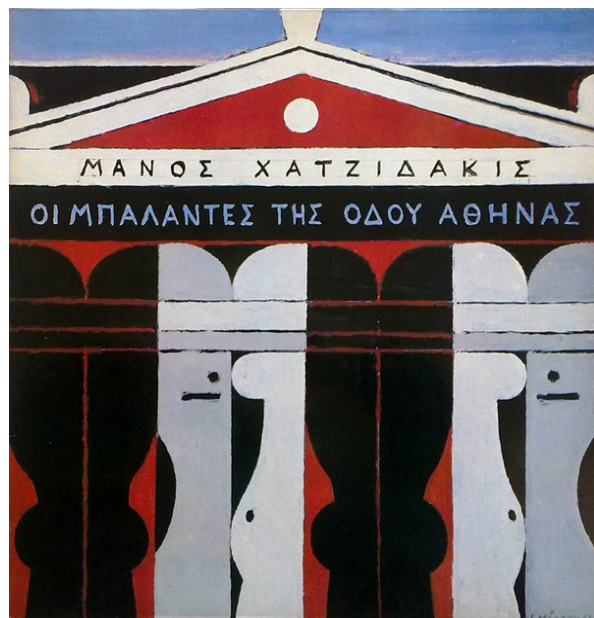
Β. Εικονογράφηση εξώφυλλων μουσικών δίσκων του Μάνου Χατζιδάκι

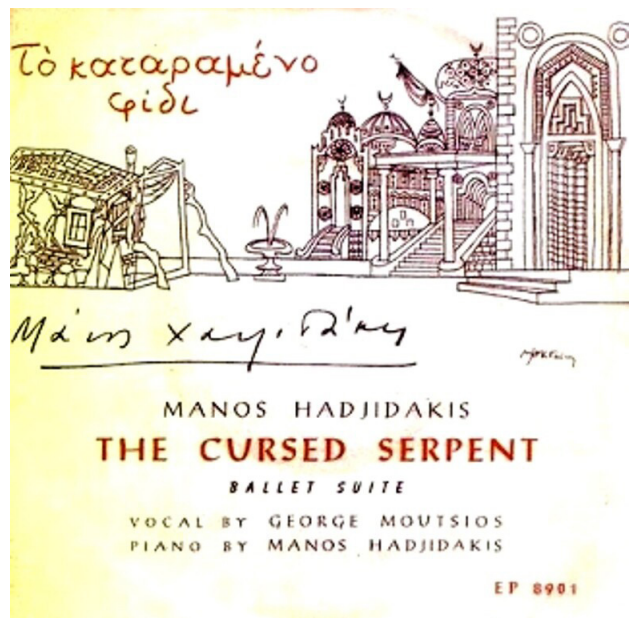
Γιάννης Τσαρούχης
Πασχαλιές μέσα από την νεκρή Γη

Γιάννης Τσαρούχης
Έξι Λαϊκές ζωγραφιές και το καταραμένο φίδι

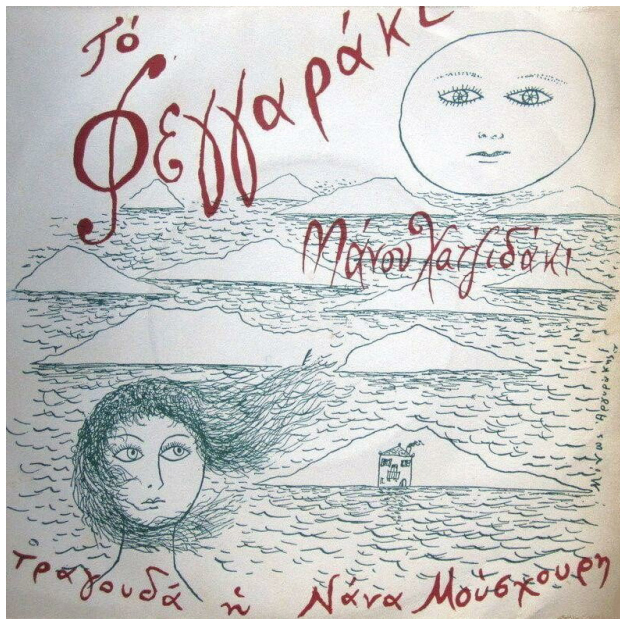

Γιάννης Τσαρούχης
Οι μπαλάντες της οδού Αθηνάς

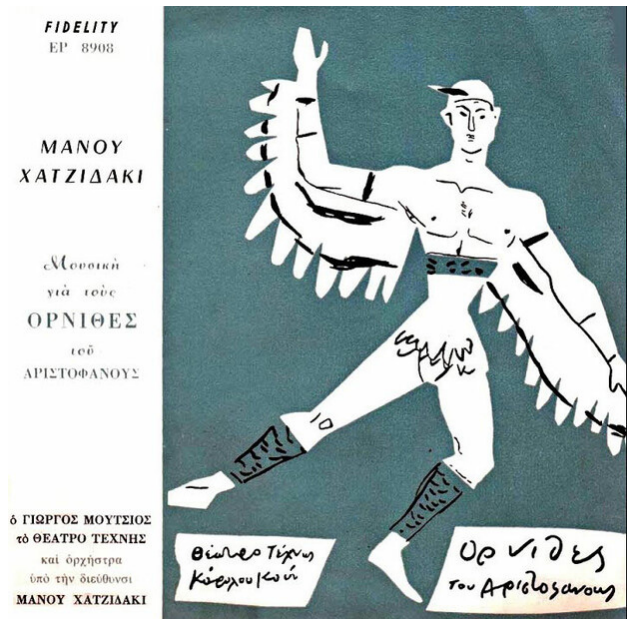

Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας
Το Καταραμένος Φίδι

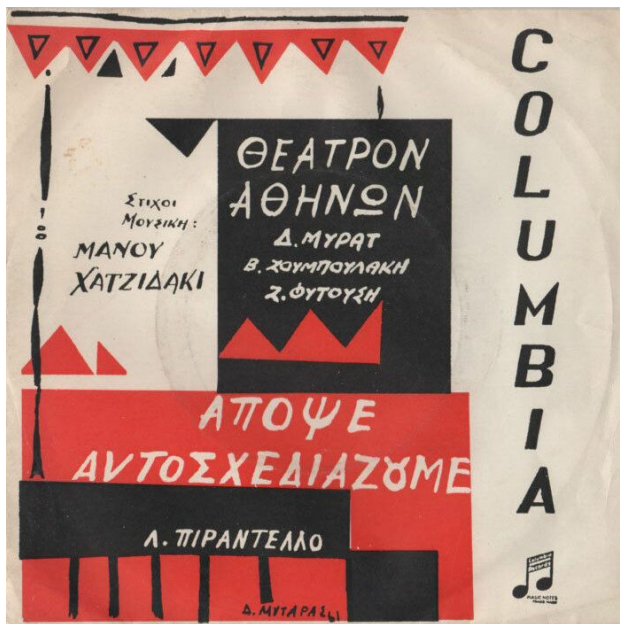

Μίνως Αργυράκης
Το φεγγαράκι

Πάννης Τσαρούχης
Όρνιθες του Αριστοφάνη

Δημήτρης Μυταράς
Απόψε Αυτοσχεδιάζουμε

Μίνως Αργυράκης
Οδός Ονείρων

ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

**ΚΑΙΣΑΡ
ΚΑΙ
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ**

Νίκος Εγγονόπουλος
Καίσαρ και Κλεοπάτρα

Γ. Εικονογράφηση ξένων ποιημάτων

***Stopping by Woods on a Snowy Evening* του Robert Frost | illustrated by P.J. Lynch**

When I Heard the Learn'd Astronomer by Walt Whitman | illustrated by Loren Long

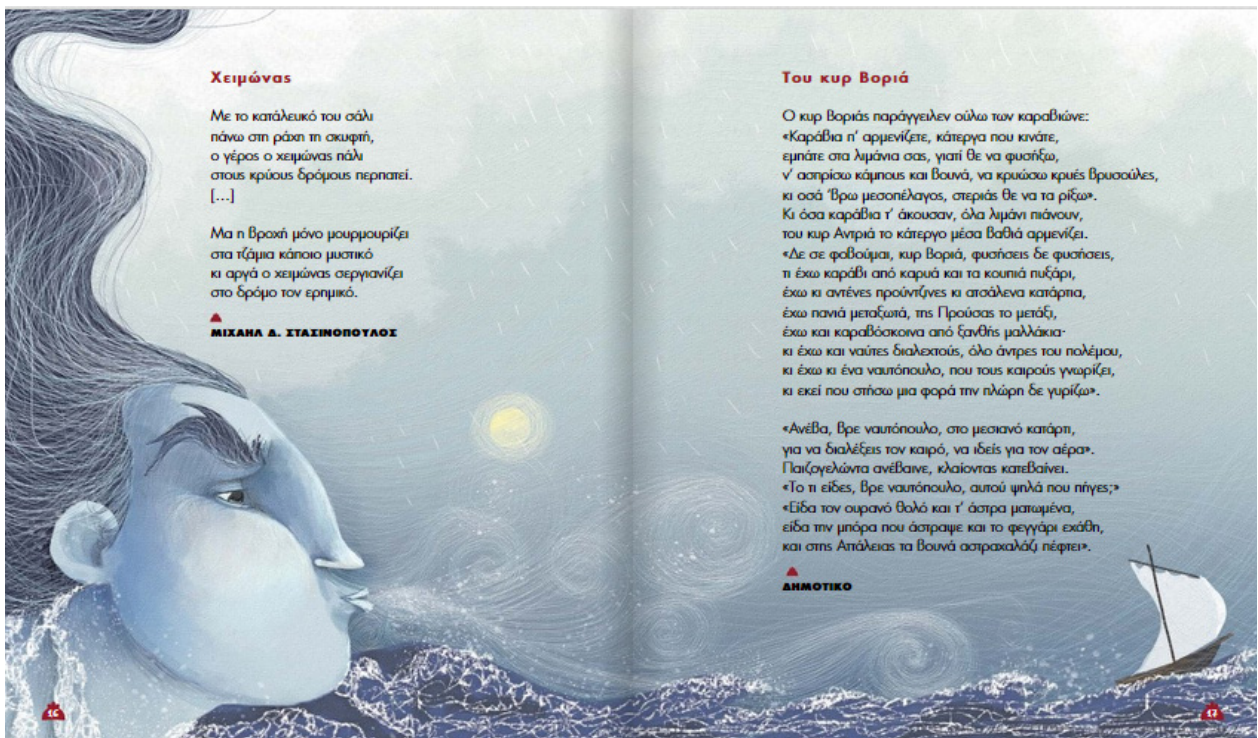
Εισαγωγή

Στον Μανούσο και τη Μαρία.

Έχουμε παρακαταθήκη τα παιδιά.
Ας φροντίσουμε και
ας κάνουμε το παν γι' αυτά.

Από τον ουρανό της ελληνικής ποίησης θα ήθελα τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με τους φωτεινούς αστερές, τους Έλληνες ποιητές μας, καθώς και με τη λαϊκή παράδοση. Η κατάταξη της ύλης έγινε με βάση τις τεσσάρεις εποχές του χρόνου. Για τον λόγο αυτό μπορεί να παρέλθουν ποιήματα που θα ήπρεπε να περιλαμβάνονται στη συλλογή. Η επιθυμία μου ήταν να συμπεριλάβω ποιήματα που διεγείρουν την παιδική φαντασία και μισούν εν γένει τον αναγνώστη «στην αρχή του μεγάλου ανεύρου μας και το τέλος του μικρού μας ταξιδιού», όπως γράφει ο ποιητής Τάσος Λειβαδίτης. Πιστεύω πως μπορώ να προσφέρω το βιβλίο αυτό όχι μόνο σαν μια απλή μύηση, αλλά και σαν έναν ευρύτερο προσανατολισμό μέσα στην αμορφιά των στίχων και της ποιητικής σφύραρας, σε μια εποχή που η τεχνολογία, όταν δε χρησιμοποιείται επί αγαθού, καπνιά μονόδρομος στη σκέψη των παιδιών και γενικά των νέων. Ακόμα, με την ευφάνταστη αυτή έκδοση της προέλασης ανθολογίας, το παιδί μπορεί να οδηγηθεί από το παλιό στο πιο σύνθετο με τη βοήθεια ενός μεγαλύτερου σε ηλικία αναγνώστη, που πιθανόν να ανατράφηκε τραγουδώντας κάποια από αυτά τα ανθολογημένα ποιήματα. Τέλος, επιλέξαμε το μονοτονικό και ορισμένα ποιήματα τα προσαρμόσαμε σε πιο κατανοητή γραφή για τα παιδιά σήμερα.

Ευχαριστώ την εκδότρια Βάσω Παπαγεωργίου για την εμπιστοσύνη. Ούμωσε σ' έμένα τον ψαλμό ότι «εκ στόματος νηπιών και θηλαζόντων κτηρίων αίνον». Φυσικά τους ανθολογημένους αυτούς στίχους μού

Χειμώνας

Με το κατάλευκό του σάλι
πάνω στη ράχη τη σκυφή,
ο γέρος ο χειμώνας πάλι
στους κρύους δρόμους περπατεί.
[...]

Μα η βροχή μόνο μουρμουρίζει
στα τάρμα κάποιο μυστικό
κι αργά ο χειμώνας σεργιανίζει
στο δρόμο τον ερημικό.

▲ **ΜΙΧΑΗΛ Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**

Του κυρ Βοριά

Ο κυρ Βοριάς παράγγειλεν ούλων των καρβιτών:
«Καράβια π' αρμενίζετε, κότεργα που κινάτε,
εμπάτε στα λιμάνια σας, γιατί θε να φυσήξω,
ν' ασπρίσω κάμπους και βουνά, να κρυώσω κρυές βρυσούλες,
κι οσά 'βρω μεσοπέλαγος, σπεριάς θε να τα ριζώ».
Κι όσα καράβια γ' άκουσαν, όλα λιμάνι πιάσαν,
του κυρ Αντριά το κότεργο μέσα βαθιά αρμενίζε.
«Δε σε φαβούμαι, κυρ Βοριά, φυσήσεις δε φυσήσεις,
τι έγω καράβι από καρυά και τα κουπιά πυζάρι,
έγω κι αντένες προνίζνες κι ασάλενα κατάρτια,
έγω πανιά μετσωτά, της Προύσας το μετόδι,
έγω και καρβόσκονα από ξανθής μαλλάκια-
κι έγω και ναύτες διαλεκτούς, όλο άντρες του πολέμου,
κι έγω κι ένα ναυτόπουλο, που τους καιρούς γνωρίζε,
κι εκεί που στήσω μια φορά την πλώρη δε γυρίζω».

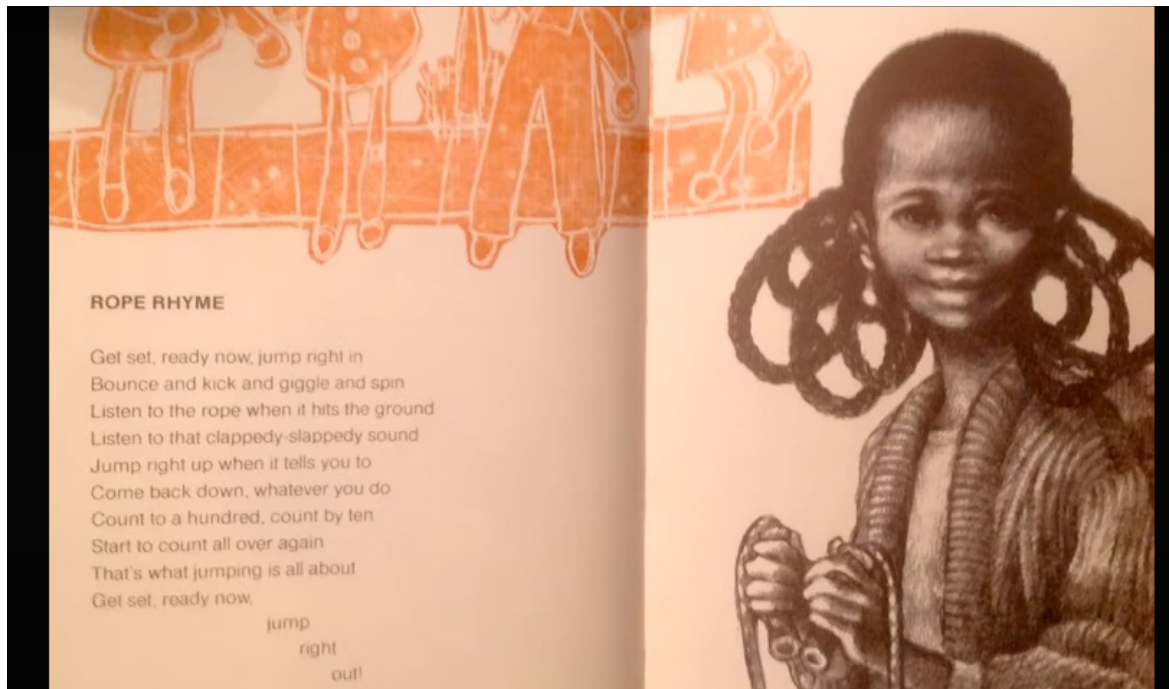
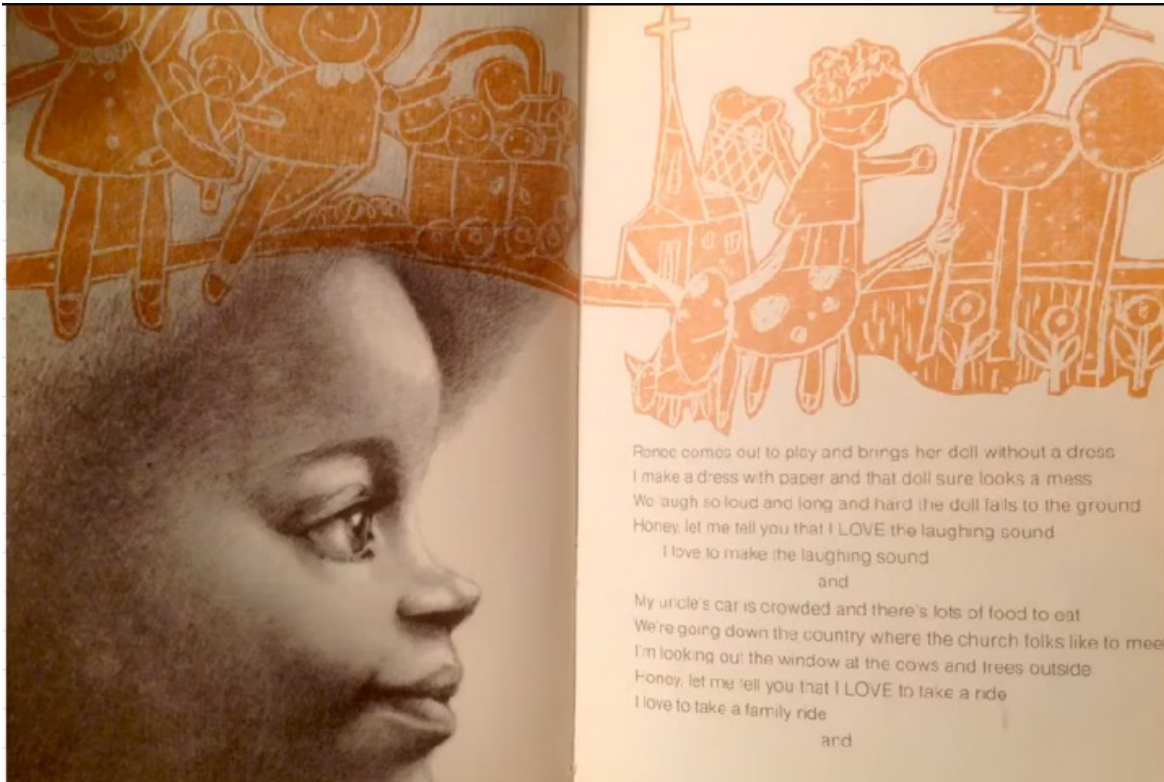
«Ανέβα, βρε ναυτόπουλο, στο μεσιανό κατάρτι,
για να διαλέξεις τον καιρό, να ιδείς για τον αέρα».
Παι(α)γελάνα ανέβαινε, κλαίοντας κατεβαίνει.
«Το τι είδες, βρε ναυτόπουλο, αιτού ψηλά που πήγες;»
«Είδα τον ουρανό θολό και γ' άστρα ματωμένα,
είδα την μπόρα που άστραψε και το φεγγάρι εκάθι,
και στις Απάλειες τα βουνά αστρακαλάζι πέφτει».

▲ **ΔΗΜΟΤΙΚΟ**

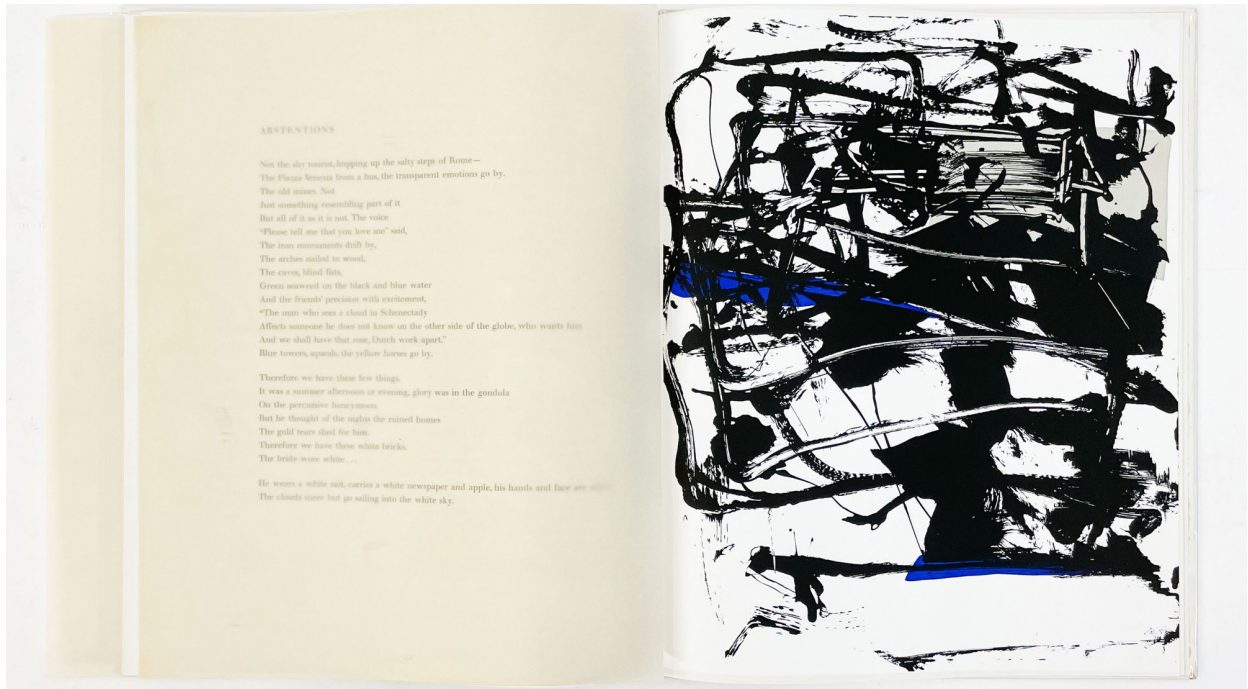

Ο Γύρος του χρόνου με ποιήματα της Μαριγώς Αλεξοπούλου | εικόνες Σάντρα Ελευθερίου

HONEY, I LOVE and other love poems by Eloise Greenfield with Diane and Leo Dillon

ABSTENTIONS

Not the old man, logging up the salty steps of Rome—
The Piazza Venezia from a bus, the transparent emotions go by,
The old man, Not
Just something resembling part of it
But all of it as it is not, The voice
"Please tell me that you love me" said,
The line commencing itself by,
The arches angled to wood,
The caves, blind fate,
Green seaweed on the black and blue water
And the female precision with excitement,
"The man who sees a cloud in Schenectady
Affects someone he does not know on the other side of the globe, who wants him
And we shall have that one, black work apart"
Blue towers, spread, the yellow horses go by.

Therefore we have these few things,
It was a summer afternoon or evening, glory was in the gondola
On the permissive beach-sunsets,
But he thought of the night the ruined homes
The gold tears shed for him,
Therefore we have these white bricks,
The birds were white...

He wears a white suit, carries a white newspaper and apple, his hands and face are white
The clouds come but go sailing into the white sky.

The poems by John Ashbery prints by Mitchell

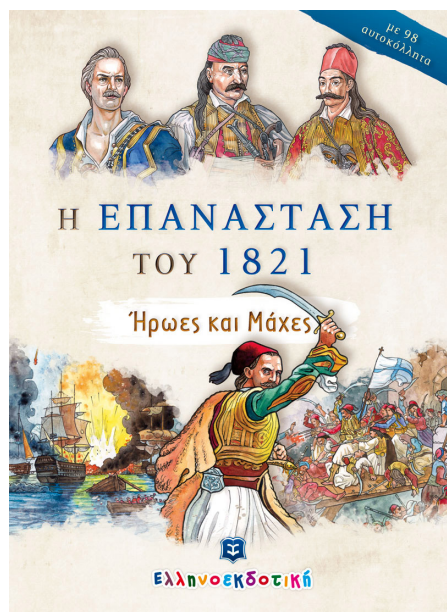
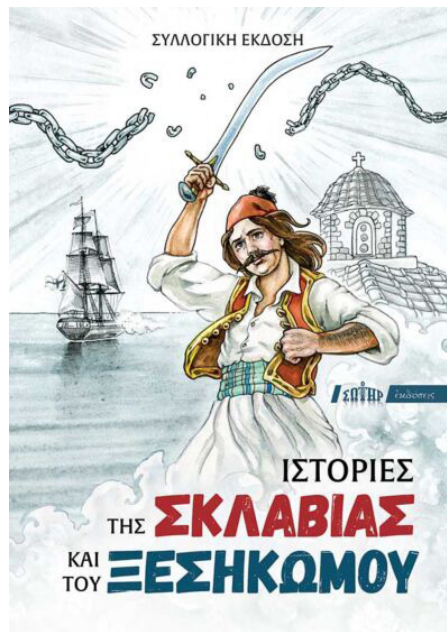

Επιτάφιος του Γιάννη Ρίτσου Ενλογραφίες Α. Τάσος

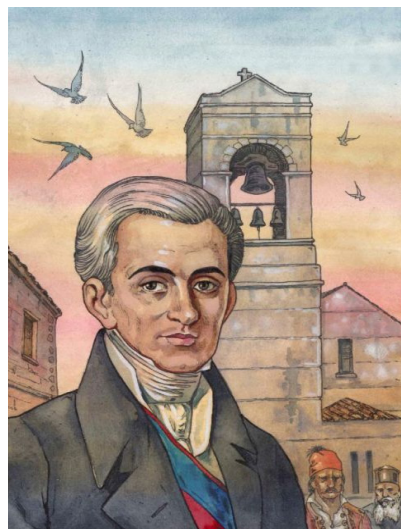
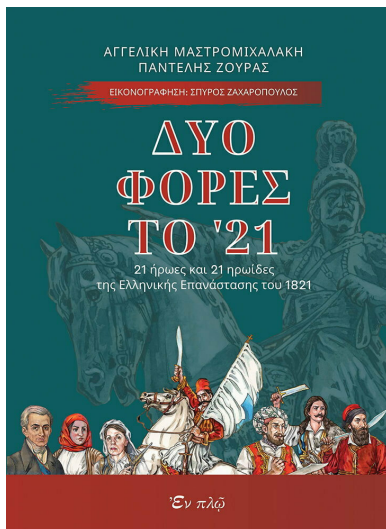
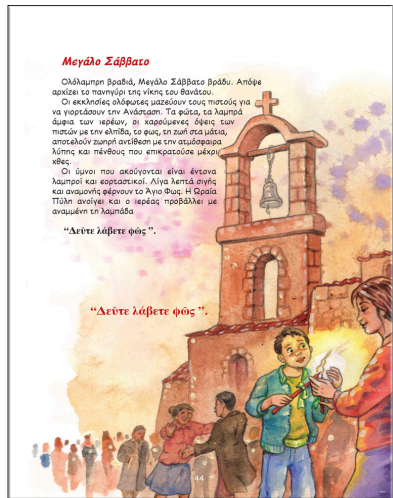
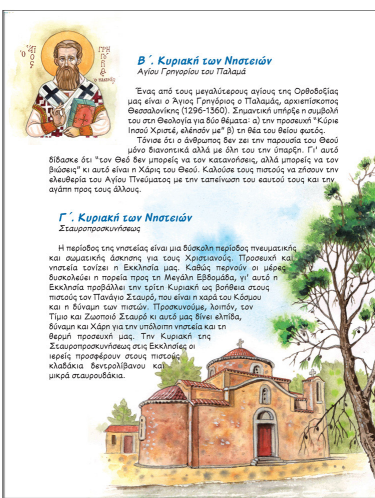
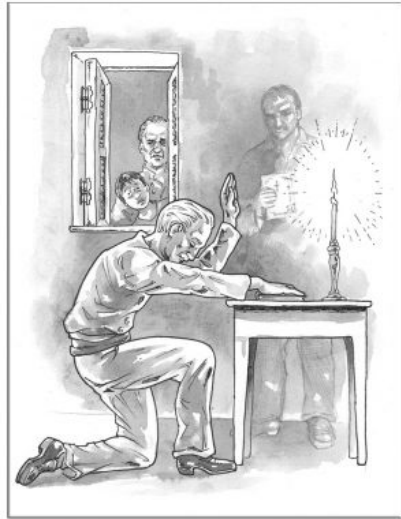
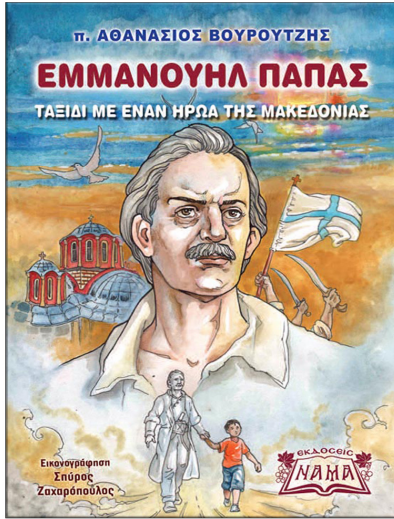

Δ. Επιρροές από Έλληνες και Ξένους Εικονογράφους

Σπύρος Ζαχαρόπουλος

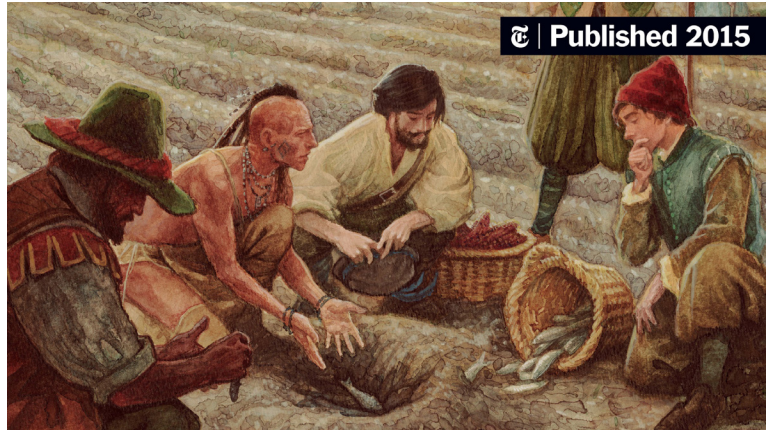
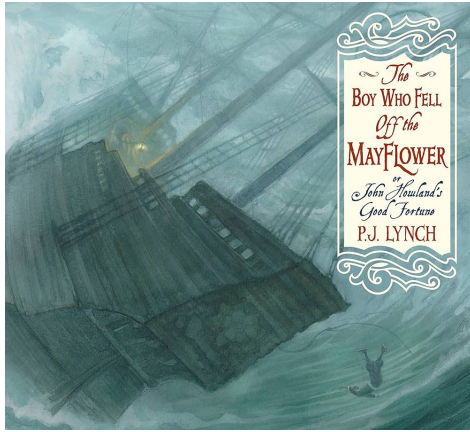

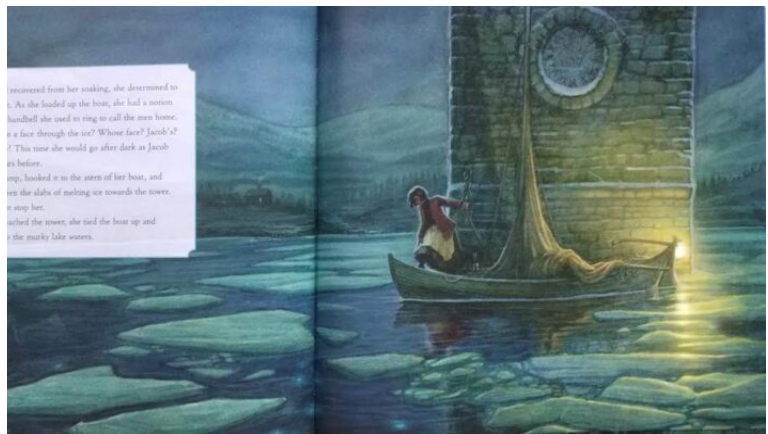

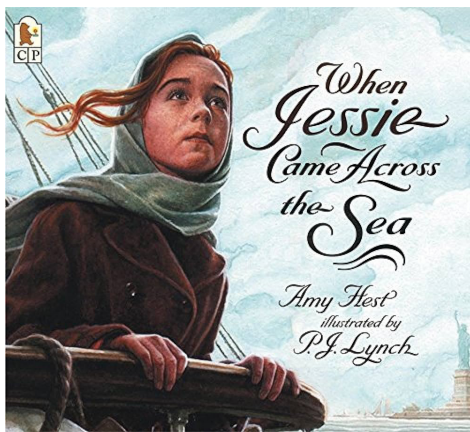
Patrick James Lynch

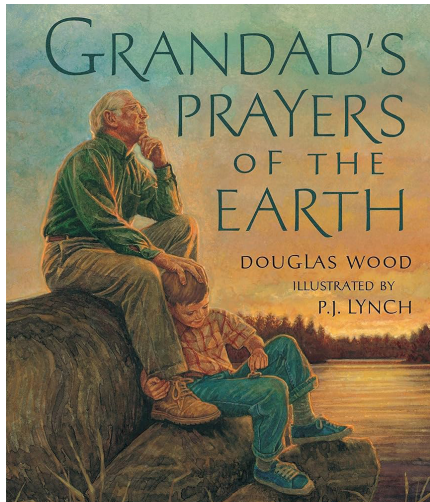
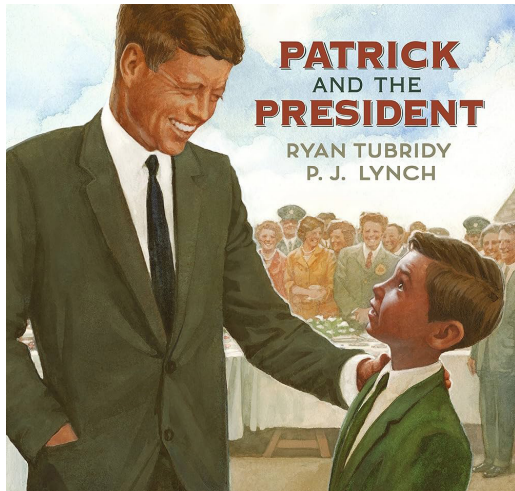
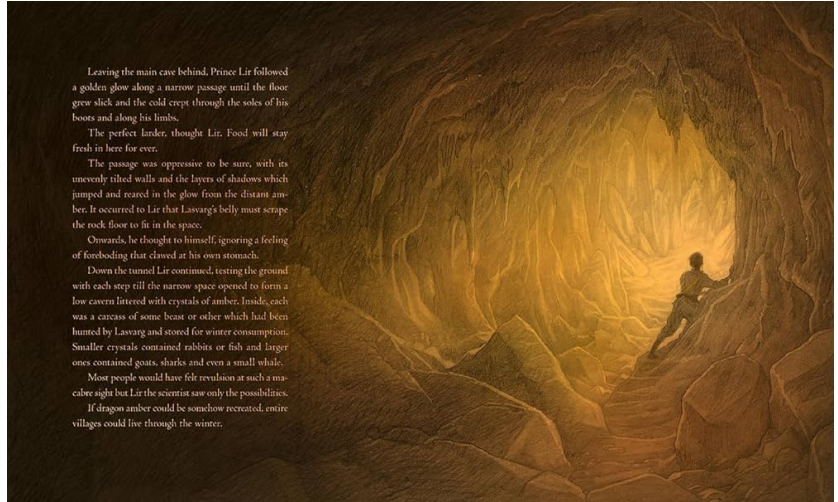
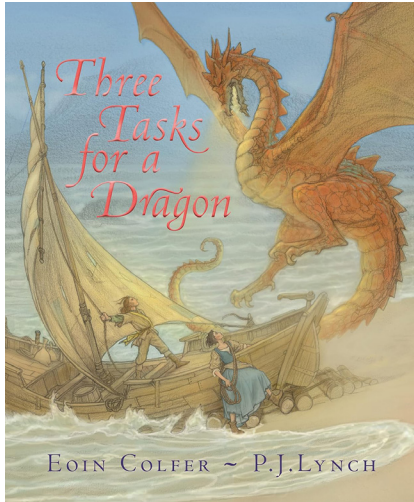
© | Published 2015

...rescued from her sinking, she determined to
... As she loaded up the boat, she had a notion
... handball she used to ring to call the men home.
... a face through the ice? 'Whose face? Jacob's?'
... 'This time she would go after dark as Jacob
... as before.
... ang, hooked it to the stern of her boat, and
... and the slabs of melting ice towards the tower.
... e stop her.
... atched the tower, she tied the boat up and
... e murky lake waters.

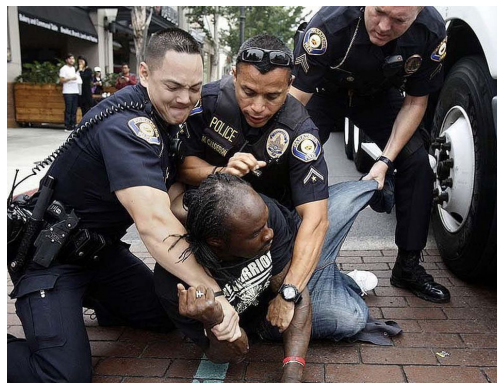
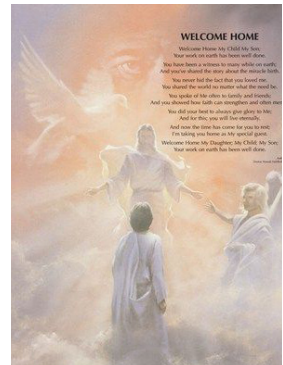

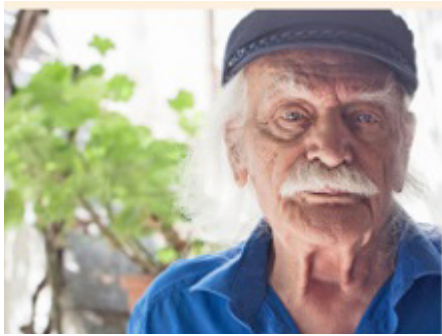

Αυτοί οι 2 εικονογράφοι με βοήθησαν να δημιουργήσω το δικό μου βιβλίο. Ήθελα να πετύχω κάτι ρεαλιστικό στις εικόνες μου. Βλέπουμε ότι ο Σπύρος Ζαχαροπουλος και ο Patrick James Lynch είναι εικονογράφοι που αφιερώνουν πολύ χρόνο στις λεπτομέρειες των συνθέσεων τους. Προσπαθούν να αποτυπώσουν στο χαρτί μια πραγματική εικόνα. Πετυχαίνουν να αποδώσουν στις εικονογραφήσεις τους τις φωτεινότητες και τις σκιάσεις κάθε χαρακτήρα αλλά και αντικείμενου που υπάρχει μέσα στις ιστορίες των βιβλίων. Οι χαρακτήρες τους είναι τόσο ρεαλιστικοί που μοιάζουν να είναι ζωντανοί. Οι κινήσεις των σωμάτων τους είναι πολύ καθαρές και φυσικές. Δίνουν μεγάλη σημασία στις λεπτομέρειες μπροστά αλλά και στο βάθος τις συνθέσεις το οποίο βοηθά να φαίνεται ρεαλιστικό. Στα έργα τους φαίνεται ότι χρησιμοποιούν κυρίως γκουάς και ακουαρέλες. Οι 2 εικονογράφοι χρησιμοποιούν περισσότερο το χαρτί. Ο ξένος εικονογράφος αποφεύγει τα ψηφιακά προγράμματα και προσπαθεί όλα να τα κάνει στο χέρι κάτι που είναι εξαιρετικά εντυπωσιακό να αναφέρουμε. Αναφέρει επίσης ότι για να ξεκινήσει να δημιουργεί αυτές τις εικόνες θα κατσει να διαβάσει αρκετές φορές την ιστορία που του έχει δοθεί μέχρι να καταλάβει ο ίδιος τι θέλει πραγματικά να σχεδιάσει. Επίσης προσλαμβάνει ηθοποιούς για να παίξουν τους χαρακτήρες της ιστορίας έτσι ώστε να έχει μια οπτική αίσθηση της σκηνής που θέλει ο ίδιος να απαθανατίσει. Ακόμα παίζει ρόλο και η έρευνα που θα κάνουν για την εποχή στην οποία διαδραματίζεται η ιστορία κάθε συγγραφέα. Αυτό παίζει σημαντικό ρόλο για τα κούστουμια, την αρχιτεκτονική και γενικά την κουλτούρα της εποχής εκείνης που θα απεικονίσει.

Ε. Τεχνική

Η τεχνική της εικονογράφησης μου είναι μόνο ψηφιακή. Δούλεψα με μια γραφίδα και ένα πρόγραμμα στον υπολογιστή μου. Αφού βρήκα τα τραγουδια που ήθελα να εικονογραφήσω, στην συνέχεια ξεκίνησα να διαβάζω τους στίχους έτσι ώστε να κατανοήσω τον στιχουργό και να μπορέσω να τους αποδώσω σε εικόνα. Στην συνέχεια, έκανα μια έρευνα για εικονογραφημένα ποιήματα ή τραγουδια πάνω σε αλλά βιβλία για να πάρω κάποιες ιδέες για τις τεχνικές που έχουν χρησιμοποιήσει άλλοι εικονογράφοι. Για την εικονογράφηση αυτή δεν έκανα προσχέδια στο χέρι. Δούλεψα κατευθείαν ψηφιακά. Για να σχεδιάσω τις εικόνες του βιβλίου σκέφτηκα να ακουσω τα τραγουδια αυτά. Έτσι ξεκίνησα να φτιάχνω τις εικόνες στο μυαλό μου. Έχοντας την εικόνα αυτή, έκανα μια έρευνα στο διαδίκτυο για φωτογραφίες από ανθρώπους και τοπία οι οποίες θα μοιάζουν αρκετά με αυτά που φαντάστηκα. Παίρνοντας αυτές τις φωτογραφίες ξεκίνησα να δημιουργώ σιγα σιγα τα σχέδια μου. Το πρόγραμμα σχεδιασμού που χρησιμοποίησα ήταν το sketchbook. Τα σχέδια αυτά δεν αποτελούνται μόνο από φωτογραφίες που βρήκα στο διαδίκτυο αλλά και σχέδια αυτοδημιούργητα. Για να δημιουργηθούν αυτά τα σαλόνια επέλεξα να διαβάσω πολύ καλά το κείμενο. Το χώρισα πρώτα έτσι ώστε να ξερω ποιος στίχος θα πάει σε κάθε σελίδα και ποσα σαλόνια θα έχω να σχεδιάσω. Αυτό βοήθησε έτσι ώστε να πάρω τα πιο σημαντικά στοιχεία των στίχων που είχα σε κάθε σαλόνι και να φτιάξω ένα σχέδιο. Οι φωτογραφίες που έψαχνα στο διαδύκτιο είχαν να κάνουν κυρίως με τους χαρακτήρες των τραγουδιών. Είχα φανταστεί τις στάσεις των σωμάτων που θα έχουν οι χαρακτήρες σε κάθε σαλόνι και αναζητούσα φωτογραφίες με ανάλογες στάσεις. Αυτό με βοήθησε έτσι ώστε να βγουν πιο λεπτα τα περιγράμματα και να φαίνονται τα σχέδια πιο καθαρά. Σε όλα τα σχέδια έχει χρησιμοποιηθεί χρώμα. Γενικά σε αυτές τις εικόνες που δημιούργησα στο μυαλό μου είχαν πολλά και διαφορετικά χρώματα. Σκέφτηκα να αφήσω τα σαλόνια μου χωρίς χρώμα αλλά δεν μου αρκούσε. Αφού δοκίμασα ένα σαλόνι με χρώμα στην συνέχεια αποφάσισα ότι χρωματιστά φαίνονται ζωντανά και βγάζουν περισσότερα συναισθήματα από ένα μαύρο περίγραμμα. Επίσης κατέληξα στο έγχρωμο διότι ελκύουν πιο εύκολα τα παιδιά. Ο σχεδιασμός στο πρόγραμμα sketchbook έγινε με μολυβι το οποίο χρησιμοποιήθηκε για το περίγραμμα, τα πινέλα για να γεμίσουν τα περιγράμματα με χρώμα και μετά για τις σκιάσεις και τις λάμπεις το πινέλο και γόμα. Οι σκιές και οι λάμπεις χαρίζουν στις εικόνες βάθος και βοηθούν έτσι ώστε να φαίνεται καλύτερα ο χώρος. Αυτή τη διαδικασία ακολούθησα για κάθε σαλόνι. Στην συνέχεια πρόσθεσα το κείμενο σε κάθε σαλόνι. Αργότερα δημιούργησα το εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο του βιβλίου το οποίο δεν έχει πολλά χρώματα στο εξώφυλλο του. Ήθελα κάτι πιο καθαρό γι αυτά τα 2 σημεία του βιβλίου. Μετά ακολούθησε η σελίδα του τίτλου η οποία είναι παρόμοια με το εξώφυλλο. Στη συνέχεια έφτιαξα τις ενότητες για κάθε τραγουδι. Ήθελα να μοιάζουν με το εξώφυλλο. Και τέλος επέλεξα να προσθέσω στο τέλος του βιβλίου την βιογραφία του συνθέτη των τραγουδιών.

mp risoluto

p

sempre tenuto

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 4/4 time signature. It begins with a dynamic marking of *mp risoluto*. The music features a series of eighth-note chords with accents. A dynamic shift to *p* occurs at measure 5, indicated by a bracket. The lower staff is in bass clef and contains a melodic line with a slur and a tenuto line. The instruction *sempre tenuto* is written below the staff.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

16

piu f

molto tenuto ed espressivo

The second system of the musical score covers measures 16 to 22. The upper staff continues with eighth-note chords, marked with accents and slurs. A dynamic marking of *piu f* is present. The lower staff features a melodic line with a slur and a tenuto line. The instruction *molto tenuto ed espressivo* is written below the staff.

23

p

The third system of the musical score covers measures 23 to 29. The upper staff continues with eighth-note chords, marked with accents and slurs. A dynamic marking of *p* is present. The lower staff features a melodic line with a slur and a tenuto line.

30

The fourth system of the musical score covers measures 30 to 36. The upper staff continues with eighth-note chords, marked with accents and slurs. The lower staff features a melodic line with a slur and a tenuto line.

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μάνου Χατζιδάκι

Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

ISBN 978-3-16-148410-0

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μάνου Χατζιδάκι

Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΚΕΜΑΛ
2. Ο ΚΥΡ ΑΝΤΩΝΗΣ
3. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΤΩ ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ

[Τίτλος πρωτοτύπου: Μελοποιημένα Ποιήματα του Μάνου Χατζιδάκι
Εκδοτική: Παγκόσμια Παιδεία
© Copyright 2023 Εκδόσεις ΠΑΛΑ

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή οποιαδήποτε μορφή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμήματων του με οποιοδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή η διασκευή του ή η εκμετάλλευσή του με οποιοδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή εικόνας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1990 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνη-Παρισιού, που κηρύχθηκε με τον ν. 1001/75. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της συγγραμμοσύνης, εκδοτικού έργου, κηροτύπου και τυχόν τμήματός της, όπως οποιαδήποτε μορφή του βιβλίου, με φωτοτυπική, ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μέθοδο, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1990.

Εκδόσεις ΠΑΛΑ
Ταχυδρομική διεύθυνση εκδοτικού Αγίου Σπυρίδωνος, 12243 Αιγάλεω
Τηλέφωνο +302105385466
Ηλεκτρονική διεύθυνση gd@uniwa.gr, techgraf@uniwa.gr
Site εκδοτικού <https://www.uniwa.gr/>
ISBN 978-3-16-146410-0

1. ΚΕΜΑΛ

Ακούστε την ιστορία του Κεμάλ
Ενός νεαρού πρίγκιπα της Ανατολής
Απόγονου του Σεβάχ του θαλασσινού
Που νόμιζε ότι μπορεί να αλλάξει το κόσμο
Αλλά πικρές οι βουλές του Αλλάχ
Και σκοτεινές οι ψυχές των ανθρώπων

Στην ανατολή τα μέρη μια φορά και ένα καιρό,
Ήταν άδειο το κεμέρι μουχλιασμένο το νερό

Στη Μοσσούλη τη Βασσόρα στην παλιά τη χουρμαδιά
Πικραμένα κλαίει τώρα της ερήμου τα παιδιά

Κι ένας νέος από σόι και γενιά βασιλική
Αγροικάει το μοιρολόι και τραβεί κατά εκεί
Τον κοιτάν οι βεδουίνοι με ματιά λυπητερή
Κι όρκο στον Αλλάχ τους δίνει πως θα αλλάξουν οι καιροί

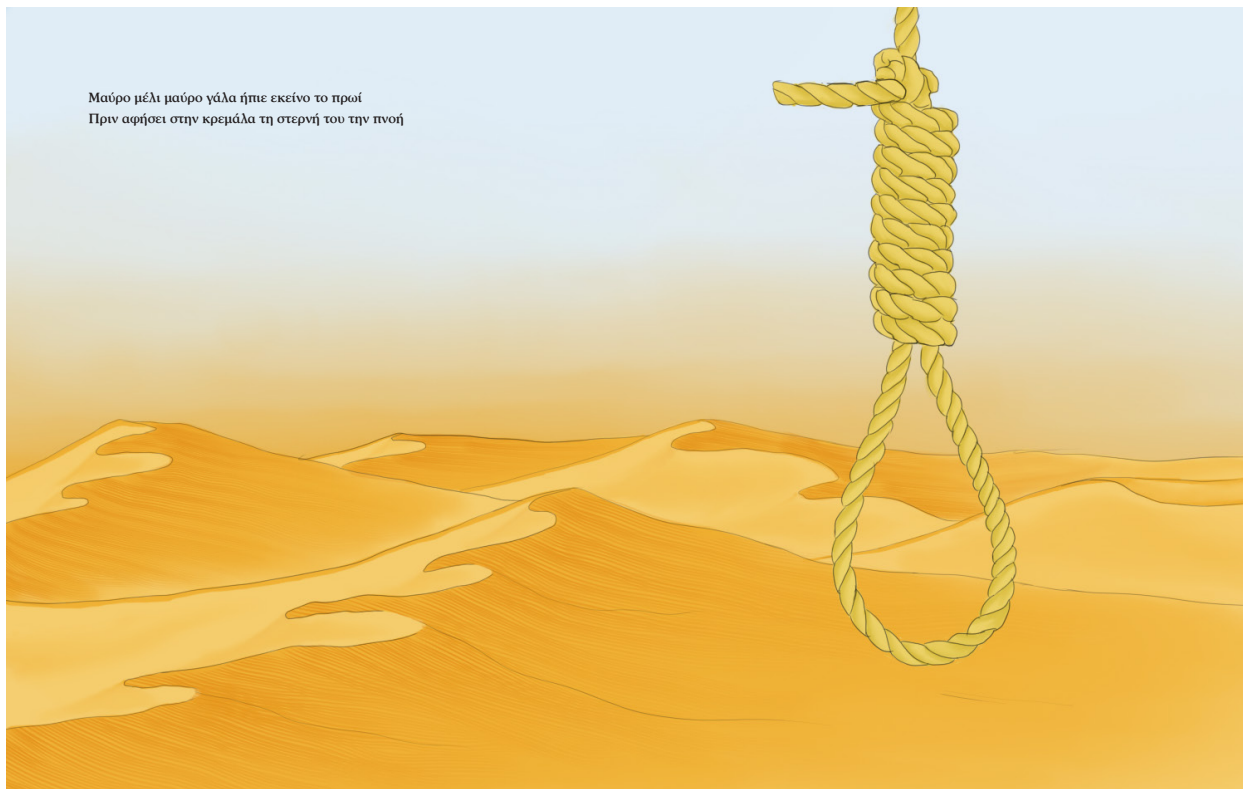
Σαν ακούσαν οι αρχόντοι του παιδιού την αφοβία
Ξεκινάν με λύκου δόντι και με λιονταριού προβιά
Από τον Τίγρη στον Ευφράτη από τη γη στον ουρανό
Κυνηγάν τον αποστάτη να τον πιάσουν ζωντανό

Πέφτουν πάνω του τα στίφη σαν ακράτητα σκυλιά
Και τον πάνε στο χαλίφη να του βάλει την θηλιά

Μαύρο μέλι μαύρο γάλα ήπε εκείνο το προί
Πριν αφήσει στην κρεμάλα τη στερνή του την πνοή

Με δύο γέριες καμήλες με ένα κόκκινο φαρί
Στου παράδεισου τις πύλες ο προφήτης καρτερεί

Πάνε τώρα χέρι χέρι κι είναι γύρω συννεφιά
Μα της Δαμασκού το αστέρι τους κρατούσε συντροφιά

Σε ένα μήνα σε ένα χρόνο βλέπουν μπρος τους τον Αλλάχ
Που από τον ψηλό του θρόνο λέει στον άμαλο Σεβάχ
Νικημένο μου ξεφτέρει δεν αλλάζουν οι καιροί
Με φωτιά και με μαχαίρι πάντα ο κόσμος προχωρεί

Καληνύχτα Κεμάλ
αυτό ο κόσμος δε θα αλλάξει ποτέ,
Καληνύχτα

2. Ο ΚΥΡ ΑΝΤΩΝΗΣ

Ο κυρ Αντόνης πάει καιρός που ζούσε στην αυλή
με ένα κανάτι κι ένα κρεβάτι και με κρασί πολύ

Είχε δυο μάτια γαλανά κι αχτένιστα μαλλιά
κι ένα λουλούδι πάντα φορούσε στα ρούχα τα παλιά

Αχ κυρ Αντώνη πώς σ'Α αγαπάμε
και μαζί σου τ'Α άστρα μετράμε,
τις φωτιές για σένα πηδάμε
ώσπου να 'ρθει βροχή.

Και το θυμό σου πάντα ξεχνάμε,
σαν πουλιά μαζί τριγυρνάμε
σαν παιδιά με σένα γελάμε
σαν κάνεις προσευχή.

Ο Κυρ Αντώνης βιάζεται να πάει να κοιμηθεί
γιατί το βράδυ στα όνειρά του θέλει να θυμηθεί
ό, τι ποτέ δεν έζησε μεσ τ' όνειρό του ζει
μα η νύχτα φεύγει και λυπημένο τον βρίσκει η χαραυγή

Μα ένα βράδυ ο κυρ Αντώνης στρώνει να κοιμηθεί
κι όταν ξυπνάμε τον καρτεράμε στην πόρτα να φανεί.

Μα ο κυρ Αντώνης δε θα βγει ποτέ του στη αυλή
αφού για πάντα μέσ' τα όνειρο του θέλησε μια να ζει.

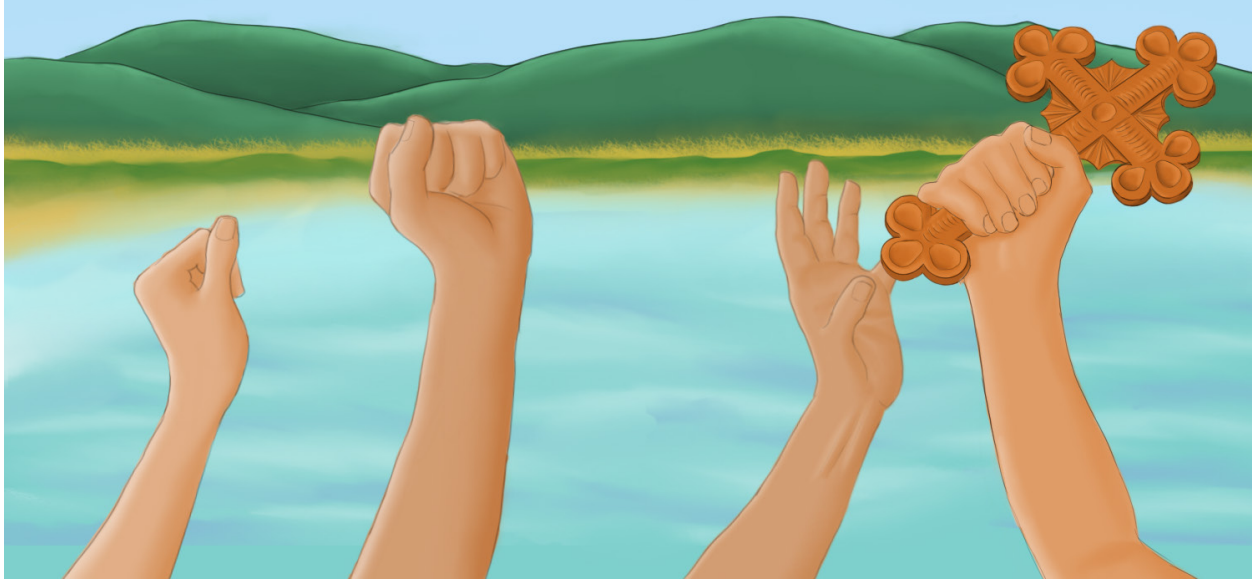
mp risoluto *p*
sempre tenuto

3. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΤΩ ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ

piu f *molto tenuto ed espress*

p

Τα παιδιά κάτω στον κάμφο
Δεν μιλάν με τον καιρό
Μόνο πέφτουν στα ποτάμια
Για να πιάσουν τον σταυρό

Τα παιδιά κάτω στον κάμφο
Κυνηγούν έναν τρελό
Τον επνίγουν με τα χέρια
Και τον καίνε στον γαλό

Έλα κόρη της σελήνης
Κόρη του αυγερινού
Να χαρίσεις στα παιδιά μας
Λίγα χάδια του ουρανού

Τα παιδιά κάτω στον κάμπο
Κυνηγάνε τους αστούς
Πετοκοβούν τα κεφάλια
Από εχθρούς και από πιστούς

Τα παιδιά κάτω στον κόμπο
Κόβουν δεντρολιβανιές
Και στολίζουν τα πηγάδια
Για να πέσουν μέσα οι νιές

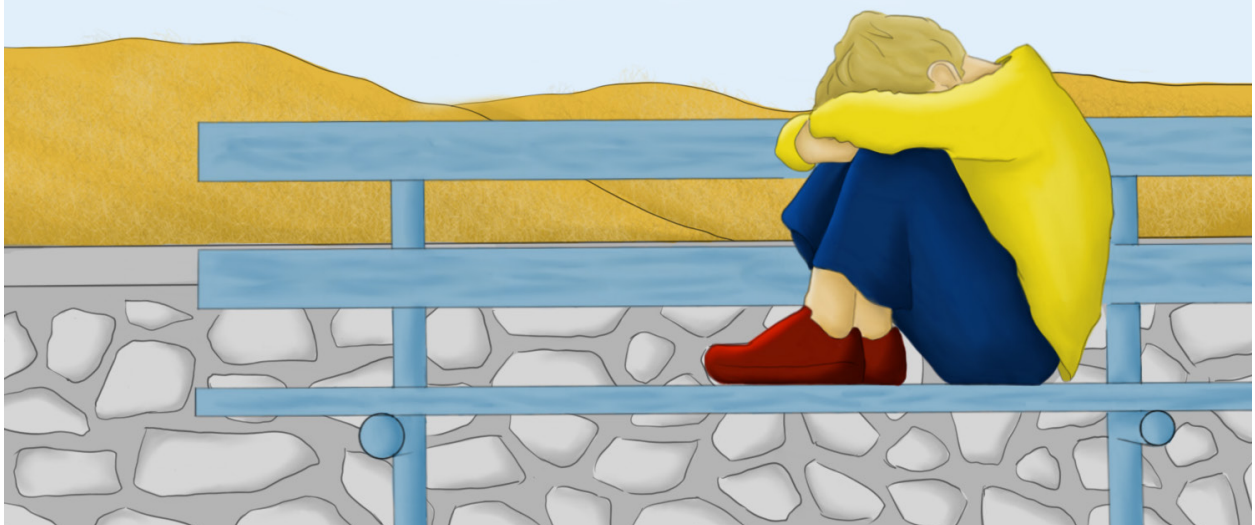

Τα παιδιά μέσα στα χοράφια
Κοροϊδεύουν τον παπά
Του φοράνε όλα τα άμφια
Και το παν στην αγορά

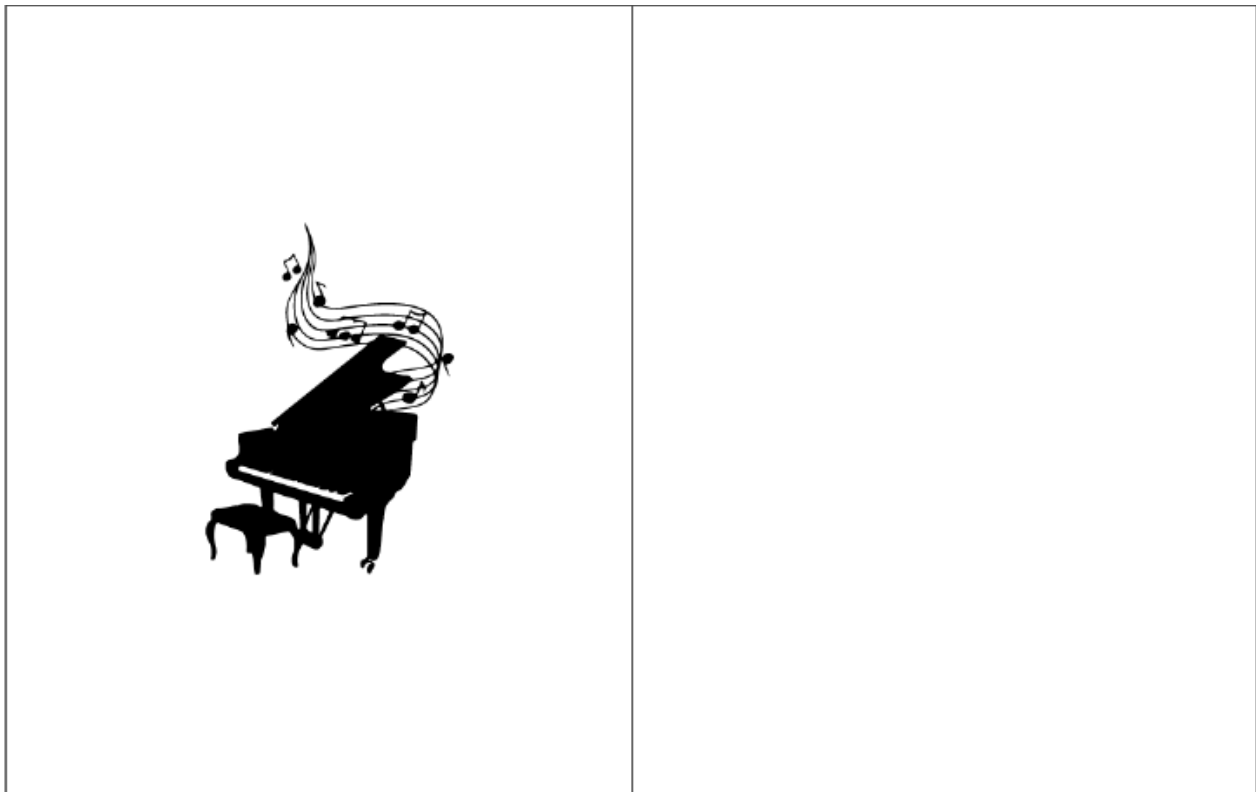
Έλα κόρη της σελήνης
Έλα και άναψε φωτιά
Κόβτα τόσα παλικάρια
Που κοιμούνται στη νυχτιά

Τα παιδιά δεν έχουν μνήμη
Τους προγόνους τους πουλούν
Και ότι αρπάξουν δεν θα μείνει
Γιατί ευθύς μελαγχολούν

	<p>Λίγα λόγια για τον συνθέτη...</p> <p>Ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες μουσικοσυνθέτες. Η μεγαλύτερη μουσική διάσημή της Ελλάδας γεννήθηκε στις 23 Οκτωβρίου του 1925 στην Ξάνθη.</p> <p>Στα δύσκολα χρόνια της κατάρτις και της απειληθείρασης, ο Μάνος Χατζιδάκις τραγούτησε κλονικές διάφορες δουλειές. Συγχρόνως άρχισε θεωρητικά μαθήματα μουσικής με τον Μίνωλο Παλλάντιο (σημαντική μορφή της ελληνικής εθνικής μουσικής σχολής) και σπουδές Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.</p> <p>Γνωρίστηκε με καλλιτέχνες και διανοούμενους της γενιάς του μεσοπολέμου (Γιάκωβος, Σπύρος, Ελένη, Τσάρος, Στεφανής), οι οποίοι συνέλαβαν ουσιαστικά στη διαμόρφωση των προσανατολισμών και της σκέψης του. Ο μεγάλος δάσκαλος και φίλος του ήταν ο Νίκος Γκάτσος μέχρι το τέλος της ζωής του.</p> <p>Η πρώτη του εμφάνιση στα μουσικά πράγματα της χώρας έγινε το 1944 με τον «Τελευταίο Ασπροκόρακο» του Αλέξη Σολομού στο Θέατρο Τέχνης του Κάρλου Κουν. Η συνταγρασία του με το Θέατρο διάρκεισε 15 χρόνια.</p> <p>Το 1949 με μια αδελφή του για το ρεαλιστικό τραγούδι ξεκίνησε θέατρα αντιβρόσκων στη συντηρητική ελληνική αστική κοινωνία.</p> <p>Το 1959 παρουσίασε στο αθηναϊκό κοινό τον Μισή Θεοδώρα, ενεργητρούοντάς και ηχογραφήντάς ο ίδιος το έργο του «Επιτάφιος» με τη Νάνα Μούσχουρη.</p> <p>Το 1960 κέρδισε το βραβείο Όσκαρ για το τραγούδι «Τα παιδιά του Παρισιού» από την ταινία του Ζιλ Ντυαίν «Πολίτην της Κουρσέρ», τραγουδή το οποίο συμπρόσληφθηκε στα δέκα δημοτικότερα του 20ού αιώνα.</p> <p>Η μουσική του για τον ελληνικό κινηματογράφο και μια σειρά ελαφρών τραγουδιών του χάρισε μια «λαϊκότητα ανεπίδημη», την οποία δεν αποδέχθηκε ποτέ.</p> <p>Το 1972 έγραψε το μουσικό κομμάτι «Πολύτροπος». Η Ορχήστρα των Χρωμάτων με μίστρο τον Χατζιδάκι έδωσε 20 συναυλίες και 12 εκατομμύρια ελληνικά και διεθνώς μετρήθηκαν με Έλληνες και ξένους σολίστ.</p> <p>Πέθανε στις 15 Ιουνίου 1994.</p>
--	---

Η μελωδία του Κεμάλ δημιουργήθηκε στην Αμερική στα τέλη της δεκαετίας του. Είναι ένα από τα πιο αγαπημένα τραγούδια του μεγάλου Έλληνα συνθέτη Μάνου Χατζιδάκι. Η πρώτη εκτέλεση του τραγουδιού γίνεται με αγγλικό στίχο. Επίσης, περιλαμβάνεται στον δίσκο «Reflections». Η ανεπανάληπτη αυτή μελωδία «Στη Νέα Υόρκη το χειμώνα του '68, συνάντησα ένα νέο παιδί είκοσι χρονών που το λέγανε Κεμάλ. Μου τον γνώρισαν. Τι μεγάλο και φορτισμένο από μνήμες όνομα για ένα τόσο όμορφο και νεαρό αγόρι, σκέφθηκα. Είχε φύγει απ' τον τόπο του με πρόσχημα κάποιες πολιτικές του αντιθέσεις. Στην πραγματικότητα, φαντάζομαι, ήθελε να χαθεί μέσ' στην Αμερική.

Του το είπα. Χαμογέλασε. -Δέχεστε να σας ξεναγήσω; Αρνήθηκε ευγενικά. Προτιμούσε μόνος. Κι έτσι σαν γύρισα στο σπίτι μου τον έκανα τραγούδι, μουσική. Ο Γκάτσος εκ των υστέρων, γράφοντας τους στίχους στα ελληνικά, τον έκανε Άραβα πρίγκιπα να προστατεύει τους αδυνάτους.

Η Πελοπόννησος (σσ. καταγωγή του Γκάτσου), από τη φύση της αδυνατεί να κατανοήσει την αμαρτωλή ιδιότητα των μουσουλμάνων Τούρκων, που μοιάζουν σαν ηλεκτρισμένα σύννεφα πάνω απ' τον Έβρο, ή σαν χαμένα και περήφανα σκυλιά. Το μόνο που αφήσαμε ανέπαφο στα ελληνικά είναι εκείνο το «Καληνύχτα Κεμάλ».

Είτε πρίγκιπας άραψ είτε μωαμεθανός νεαρός της Νέας Υόρκης, του οφείλουμε μια «καληνύχτα» τέλος πάντων, για να μπορέσουμε να κοιμηθούμε ήσυχα τη νύχτα. Χωρίς τύψεις, χωρίς άχρηστους πόθους κι επιθυμίες. Κατά πως πρέπει σ' Έλληνες, απέναντι σ' ένα νεαρό μωαμεθανό- όπως θα έλεγαν κι ο φίλος μας ο ποιητής ο Καβάφης.»...

Πιο αναλυτικά, για τον Κεμαλ επέλεξα να δημιουργήσω ένα πρίγκιπα Άραβα σε μια έρημο της Ανατολής. Όταν ακουω την λέξη Ανατολή μου έρχεται στο μυαλό η έρημος. Για τον λόγο αυτό επέλεξα τα περισσότερα σαλόνια αυτού του τραγουδιού να έχουν την έρημο. Τον Κεμαλ τον φαντάστηκα ως έναν μουσάτο νεαρό με μακρὰ υφάσματα ο οποίος είναι και στην πραγματικότητα ο νεαρός πρίγκιπας του Ντουμπάϊ. Τα χρώματα που επιλέχθηκαν για την έρημο είναι όλα θερμά. Ήθελα να φανεί αυτό και στον ουρανό λόγο ζέστης και επηρεασμένη φυσικά από πολλές ταινίες και ντοκιμαντέρ. Στο 8ο σαλονι αναφέρεται ο στίχος στον παράδεισο. Η εικόνα που μου έρχεται στο μυαλό είναι με σύννεφα. Τα χρώματα που επιλέχθηκαν είναι αυτά της Δύσης του ηλίου διότι είναι χρώματα τα οποία με χαλαρώνουν και είναι μια στιγμή που απολαμβάνουν οι περισσότεροι άνθρωποι και επίσης όπως φεύγει ο ήλιος από τον ουρανό που δίνει ζωή έτσι φεύγει και ο άνθρωπος. Ο προφήτης φοράει κίτρινο μαντήλι διότι είναι χρώμα που μου θυμίζει την θρησκεία. Το επόμενο σαλονι επέλεξα να είναι πιο σκοτεινό εφόσον αναφέρει το κείμενο ότι έχει σύννεφια. Το αστέρι ήθελε να είναι μεγάλο για να τραβεί την προσοχή και δίνει την λάμψη που θέλει να δώσει και ο στιχουργός. Ο Κεμαλ έχει διαφορετικό ρούχα διότι περνάει από την ζωή στον άλλο κόσμο όποτε έπρεπε να διαφέρουν. Στο 10ο σαλονι η στρογγυλή λαμπη είναι ο Αλλάχ. Δεν επέλεξα να δώσω μορφή διότι δεν έχουμε σαν εικόνα πως μπορεί να μοιάζει ο θεός. Την καληνυχτα στο τελευταίο σαλονι του τραγουδιού την σχεδίασε με ένα φεγγάρι.

Ο Κυρ Αντώνης είναι ένα έργο το οποίο φαντάστηκα να πραγματώνεται σε ένα νησί.

Από τους στίχους περιγραφής του πρωταγωνιστή μου ήρθαν στο μυαλό οι παλπούδες του νησιού που φοράνε το καπέλο των ψαράδων και φορούν μπλε ρούχα με μακριά απεριποίητα μαλλια. Στο 1ο σαλονι οι στίχοι δίνουν την περιγραφή της άυλης του σπιτιού του Κυρ Αντώνη. Σκέφτηκα τα σπίτια ενός νησιού που είναι όλα κατάλευκα με μπλε παράθυρα, πάντα μια βουκαμβίλια έξω η μέσα από το σπίτι, πλακόστρωτα πατώματα, τα τραπεζακία με τις καρέκλες τις ψάθινες. Κάτι αντίστοιχο φαντάστηκα για τους συγκεκριμένους στίχους. Το 2ο σαλονι είναι η περιγραφή του πρωταγωνιστή. Όπως ανέφερα και πιο πάνω τον φαντάστηκα με ατημέλητα μαλλιά μουστάκι και το ωραίο καπελάκι. Η εικόνα που είχα ήταν του Μανώλη Γλέζου ως παλπούς. Στο 3ο σαλονι έκανα τα παιδιά να παίζουν πάνω από τις φωτιές. Το έκανα αυτό το σαλονι πιο σκοτεινό γιατί ήθελα να εστιάζει κάποιος περισσότερο στην φωτιά και τα αστερια για να φανεί περισσότερο ο στίχος. Το 4ο σαλονι ήθελα να φαίνεται ότι τριγυρνάνε στα σοκάκια του νησιού. Στο επόμενο σαλονι ο πρωταγωνιστής είναι δυστυχισμένος όποτε ήθελα να κάνω λίγο πιο σκουροχρωμο το φόντο και για να εστιάζει κάποιος σε αυτόν. Έκανα τα παιδιά να στέκονται έξω από την πόρτα για να φαίνεται η αγωνία ότι περιμένουν να βγει ο αγαπημένος τους φίλος. Στο τελευταίο σαλονι το όνειρο που βλέπει το έκανα μέσα σε ένα σύννεφο και τον έκανα να δείχνει ευτυχισμένο. Επίσης άφησα να φαίνεται πιο έντονο το σύννεφο σε σύγκριση με το υπόλοιπο σαλονι για να φαίνεται η λάμψη του θανάτου και για να ξεχωρίζει η σκέψη του με την πραγματικότητα.

Το επόμενο τραγουδι αυτό είναι εμπνευσμένο από το έργο του Δαμιανού «Το καλοκαίρι θα θερίσουμε». Το αγροτικό στόρι θίγει σοβαρά ζητήματα, όπως ας πούμε την εξουσία που ασκούν στην μεταπολεμική Ελλάδα οι πρώην «συνεργάτες» των Ναζί. Αντανακλά την ψυχολογία των νέων μετά τον δεύτερο πόλεμο (υπενθυμίζω πως οι τελευταίοι Γερμανοί αποχώρησαν από την Αθήνα την 12/10/1944), όταν κάτω από τις πλέον ανυπόφορες συνθήκες δοκιμάστηκαν σχέσεις και φιλίες μέσα από τους καθημερινούς αγώνες, αλλά και τις πιο εγκληματικές προδοσίες (τις συνεργασίες με τον κατακτητή εννοώ, τον δοσιλογισμό ή τον μαυραγοριτισμό).

Το τραγουδι αναφέρεται σε μια παρέα παιδιών που βρίσκονται σε μια μικρή πολιτεία στον κάμπο και κάνουν κακό στους άλλους. Αναφέρει στο τραγουδι ότι από αυτά τα παιδιά λείπουν τα χέρια από τους γονείς και γι αυτό φέρονται με άσχημο τρόπο στους γύρω τους. Φαντάστηκα ότι όλα διαδραματίζονται στον κάμπο με πολλά σιτάρια. Στο πρώτο σαλόνι έχω σχεδιάσει τα χέρια των παιδιών που προσπαθούν να πιάσουν τον σταυρό. Στο δεύτερο σαλόνι έχω τοποθετήσει τα παιδιά να πνίγουν έναν τρελό. Για να μοιάζει με τρελό τα ρούχα τα χρωμάτισα άσπρα και έκανα ανακατεμένα τα μαλλιά του. Τα ρούχα τα έκανα λευκά διότι οι σχιζοφρενείς στις ειδικές κλινικές τους φορούν τέτοια ρούχα και τα μαλλιά διότι είναι νευρική. Το επόμενο σαλόνι θέλει να περάσει το μήνυμα ότι η μαμά πρέπει να χαϊδεύει τα παιδιά της και τους λέει ότι τα αγαπάει. Γι αυτό τον λόγο ήθελα να απεικονίσω μια μητέρα με το παιδάκι της που είναι αγκαλιά και το προσέχει. Ο ουρανός από πίσω ήθελα να φαίνεται θερμός διότι βγάζει μια ζεστασιά και είναι μια υπέροχη ώρα. Στο τέταρτο σαλόνι σχεδίασα τα παιδιά να κυνηγούν ένα κάτοικο. Έκανα τα παιδιά να τρέχουν με ποδήλατα για να δείξω την φόρα και την επίθεση τους. Στις δυο επόμενες σελίδες δείχνω την παγίδα των παιδιών που φτιάχνουν για τις γυναίκες. Έχω σχεδιάσει το πηγάδι με μια κοπέλα μέσα η οποία έχει παγιδευτεί. Ήθελα

να το κάνω γκρι για να εστιάζει κάποιος στην κοπέλα. Το εκτο σαλόνι δείχνει τα παιδιά που δείχνουν τον παπά και γελούν σαν να τον κοροϊδεύουν. Στο έβδομο έκανα τα παιδιά να κοιμούνται με ανοιχτό φόντο έτσι ώστε να μην φοβούνται στα σκοτάδια. Και τέλος έκανα ένα παιδί να κλαίει σε ένα παγκάκι από την μελαγχολία του. Το κείμενο στα μέσα στα σαλόνια των τραγουδιών αποτελείται από την γραμματοσειρά Cf Newspaper και είναι 9 στιγμές.

Για το εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο επέλεξα να σχεδιάσω ένα πιάνο έτσι ώστε να συνδέει και τα τρία τραγούδια. Η πρώτη μου σκέψη ήταν να πάρω ένα σαλόνι από κάθε τραγούδι και να το τοποθετήσω το κάθε ένα μέσα σε μια νότα. Αφού έκανα αυτό το προσχέδιο κατάλαβα ότι δημιουργεί ένα μπέρδεμα με τόσα πολλά διαφορετικά χρώματα. Έτσι επέλεξα να σχεδιάσω κάτι πιο καθαρό. Σκέφτηκα να σχεδιάσω το πιάνο διότι με αυτό ο συνθέτης Μάνος Χατζιδάκις δημιούργησε τις μελωδίες αυτών των τραγουδιών. Για να φαίνονται οι μελωδίες σχεδίασα ένα πεντάγραμμο με νότες να βγαίνουν από το πιάνο. Για τον τίτλο επέλεξα να παίξω κυρίως με το μέγεθος αλλά και με το πάχος της γραμματοσειράς για να δώσω έμφαση σε αυτά που θέλω. Το όνομα στο τίτλο και τον αριθμό των τραγουδιών επέλεξα να τους δώσω μεγάλο μέγεθος για να τραβάνε την προσοχή του αναγνώστη. Στην συνέχεια ακολουθούν οι λέξεις εικονογραφημένα ποιήματα που τους έχω δώσει μόνο πάχος και ύστερα το άρθρο του το οποίο δεν έχει τίποτα από τα 2. Οι γραμματοσειρά του τίτλου είναι η Cf HumanistCrUltra Regular και bold. Η εικονογράφος έχει τοποθετηθεί κάτω από τον τίτλο με μικρότερα γράμματα και με γραμματοσειρά την Cf Newspaper. Οι εκδόσεις βρίσκονται στο κάτω μέρος του εξώφυλλου. Για το οπισθόφυλλο έχω τοποθετήσει το ISBN στο κάτω μέρος της σελίδας. Στη σελίδα του τίτλου έχει τοποθετηθεί το πιάνο με το πεντάγραμμο. Ο τίτλος είναι όλος στο ίδιο πάχος από κάτω το όνομα της εικονογράφου και στο κάτω μέρος τις σελίδας ο εκδοτικός οίκος.

mp risoluto

p

sempre tenuto

This system contains measures 1 through 8. The right hand features a rhythmic pattern of eighth notes with accents, while the left hand plays a series of sustained chords. Dynamic markings include *mp risoluto* at the beginning and *p* with a hairpin indicating a decrease in volume. The instruction *sempre tenuto* is written at the bottom right.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

16

piu f

molto tenuto ed espress

This system contains measures 16 through 22. The right hand has a melodic line with slurs and accents, and the left hand has a bass line with slurs. The dynamic marking *piu f* is placed above the right hand, and *molto tenuto ed espress* is written below the right hand.

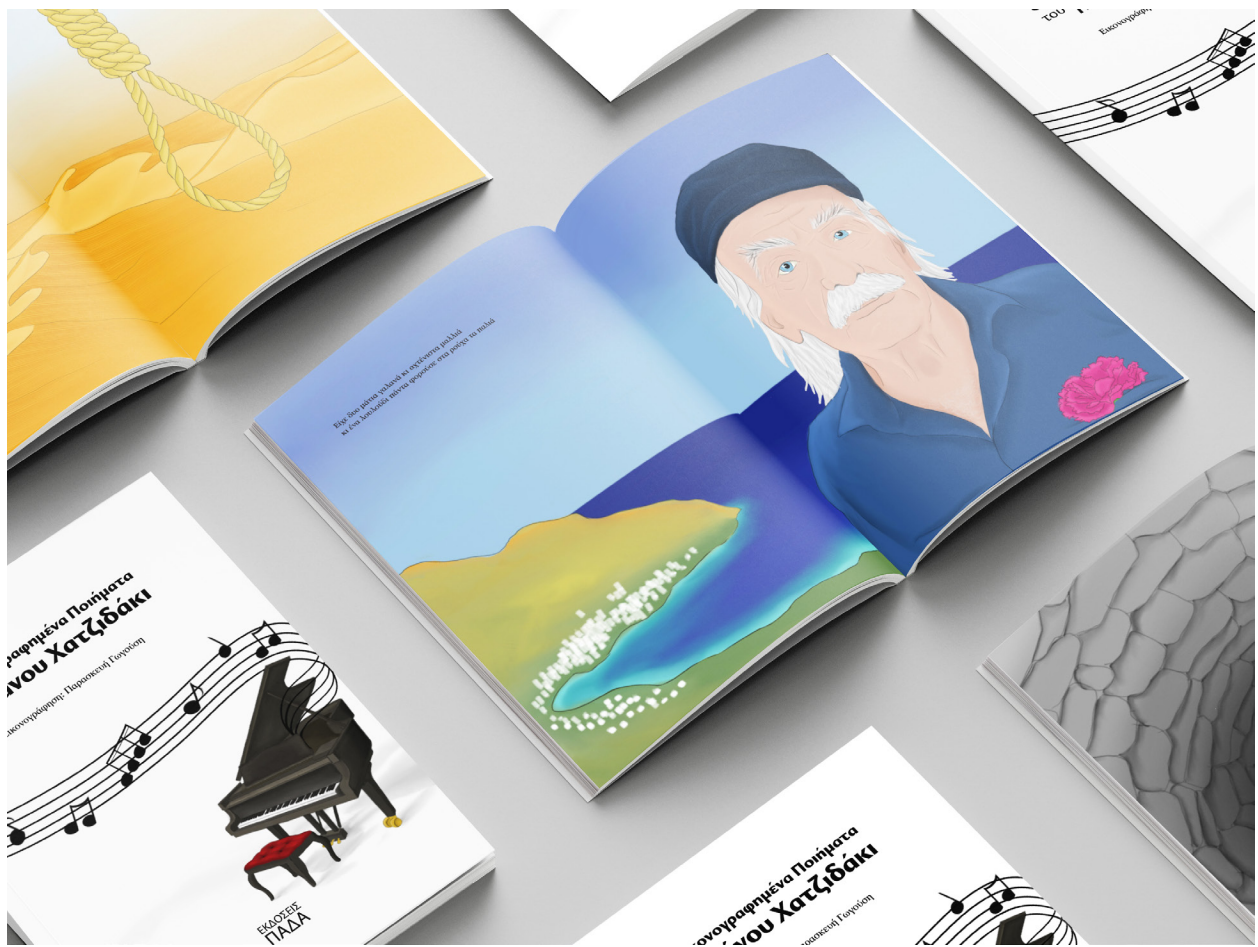
23

p

This system contains measures 23 through 29. The right hand continues with slurred eighth notes, and the left hand has sustained chords. A dynamic marking of *p* is placed above the right hand.

30

This system contains measures 30 through 36. The right hand features a melodic line with slurs and accents, and the left hand has a bass line with slurs.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα
του **Μάνου Χατζιδάκι**

Εικονογράφηση:
Παρασκευή Γωγούση

12 ΠΕΜΠΤΗ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
2023

στις **20:00**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αγίου Σπυρίδωνος 28 | Αιγάλεω

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα
ΤΟΥ **Μάνου Χατζιδάκι**

Εικονογράφηση:
Παρασκευή Γαλαίουση

12 ΠΕΜΠΤΗ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
2023

στις 20:00

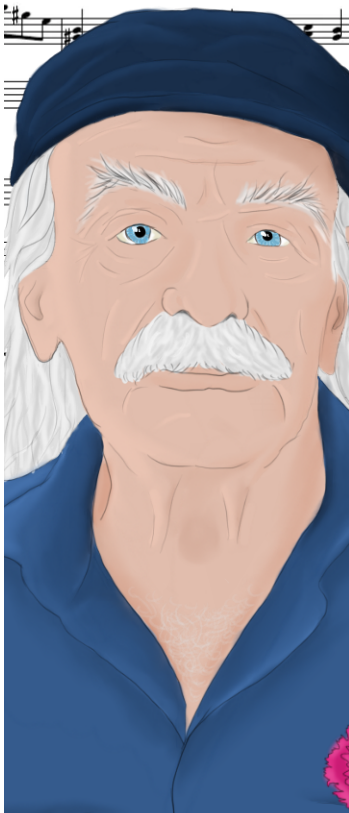
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
Αγίου Σπυρίδωνος 28 | Αιγάλεω

Σελιδοδείκτες

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μάνου Χατζιδάκι

Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μάνου Χατζιδάκι

Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μάνου Χατζιδάκι

Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

Card Postal

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

---

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μανου Χατζιδάκι, Τραγούδι: Ο Κυρ Αντώνης
Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

The image displays a musical score for the song "Ο Κυρ Αντώνης" (The Kyriakos). The score is written in G major and 2/4 time. It consists of four systems of music. The first system is a bass line starting with a double bar line and a repeat sign. The second system includes a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (bass clef), with a measure number of 13. The third system continues the piano accompaniment, with a measure number of 18. The fourth system shows the vocal line again, with a measure number of 25. Overlaid on the right side of the score is a stylized illustration of a man with a beard, wearing a white thobe and a ghutra with a black agal. The illustration is positioned in front of the musical staves.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

---

3 Εικονογραφημένα Ποιήματα του Μανου Χατζιδάκι, Τραγούδι: Ο Κυρ Αντώνης
Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

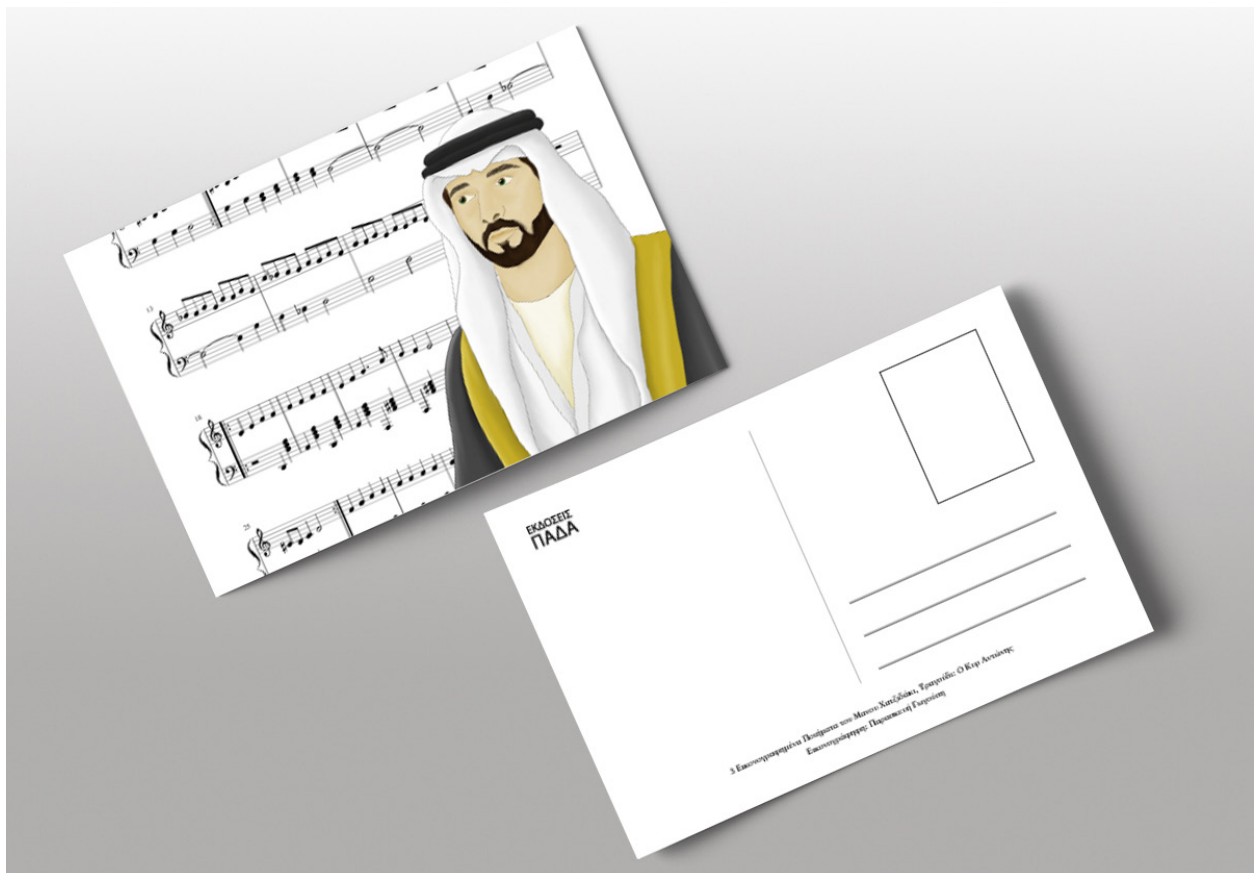

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΔΑ

3 Εικονογραφημένα Ποίματα του Μανου Χατζιδάκι, Τραγούδι: Ο Κυρ Αντώνης
Εικονογράφηση: Παρασκευή Γωγούση

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ!